

Alliancen vedvarende energi

- sammen om grøn strøm på land

Indhold

Tempo i udbygning med grøn strøm på land skal få Danmark ud af kriserne	2
1. Alle skal bidrage – opfyld målsætningen om firdobling af grøn strøm på land	2
2. Grøn behandlingsgaranti	3
3. Den kommunale sagsbehandling skal løftes	3
4. Godt grønt købmandskab	3
5. Net til tiden og til mere grøn strøm	4
6. NEKST skal være et handlingsfællesskab	4

Tempo i udbygning med grøn strøm på land skal få Danmark ud af kriserne

Vedvarende energi på land – vindmøller og solceller – er den hurtigste måde at skabe ny grøn energi på. Og det er den billigste strøm, vi kan få. I lyset af energi- og klimakriserne er det afgørende at sætte gang i udbygningen, så vi i 2025, 2026 og 2027 har nok grøn strøm og understøtter, at Europa kommer fri af Putins gasgreb.

En fremrykning af vedvarende energi på land kan skære milliarder af forbrugernes elregning, så det er ikke bare godt for klimaet og vores sikkerhed – men kan også give billig energi til Danmark.

Heldigvis er der også opbakning fra danskerne; to ud af tre danskere ønsker flere landvindmøller opstillet. I Danmark er der også rigelig med vind. Det er kun den politiske energi, vi mangler. Derfor ønsker en ny, grøn alliance at fremme udbygningen af vedvarende energi på land. Alliancen kommer med seks konkrete forslag til politisk handling, herunder forslag til en række tiltag, der kan implementeres her og nu.

Generelt er der behov for, at det bliver nemmere at stille vedvarende energi op på land. Sagsbehandlingen skal speedes op og strømlines. Samtidig er der behov for, at rammevilkårene omkring opstilling af vedvarende energi bliver stabile, og kommunerne skal have et klart incitament til at få vedvarende energi op hurtigst muligt, samtidig med at værdien fastholdes lokalt.

1. Alle skal bidrage – opfyld målsætningen om firdobling af grøn strøm på land

Vi skal have sat gang i udbygningen af landvind og solceller. Derfor skal der sættes ambitiøse forpligtende mål for støttefri vedvarende energi på land. Fælles mål sætter en retning for det politiske system og myndighederne. Det er særligt landvind, som har været udfordret af en lav udbygningstakt. Det er paradoksalt, når vi som vindnation ikke får nok møller op herhjemme. Derfor anbefaler vi, at vi hurtigst muligt får lavet forpligtende minimumsmålsætninger i kommunerne, så alle kan bidrage positivt til den grønne omstilling, og vi kan opfylde Folketingets målsætning om en firdobling af vedvarende energi på land frem mod 2030. Opfyldelsen af ambitionen svarer til, at der skal opsættes 2,3 GW om året. Jo hurtigere vi får vedvarende energi op, desto højere besparelse kan vi opnå på elregningen. Vi foreslår derfor, at vi på den korte bane får fremskyndet 1 GW landvind årligt de første år samtidig med, at solcellernes udbygning accelereres.

2. Grøn behandlingsgaranti

Der skal bugt med lange sagsbehandlings-, godkendelses- og klageprocesser. Jo længere tid sagsbehandlingen tager, jo længere tid er vi afhængige af Putins gas, og jo mere belaster vi klimaet og lider under høje energiregninger. Derfor skal der sættes mål for, hvor lang tid det maksimalt må tage at få behandlet og godkendt et projekt. Konkret skal der indføres en grøn behandlingsgaranti, så den samlede sagsbehandling og godkendelsesproces maksimalt tager 12 måneder.

3. Den kommunale sagsbehandling skal løftes

Myndighedspraksissen varierer fra kommune til kommune. Derfor bør der arbejdes efter best practice og hjælpe kommuner, hvor det går for langsomt med at godkende ansøgninger om net og ny vedvarende energi. Det kan understøttes gennem en statslig hånd i ryggen, så de kommuner, der har svært ved at holde sig indenfor den aftalte maksimale sagsbehandlingstid, får sat tempo i sagsbehandlingen. Vi foreslår derfor, at sagsbehandlingstiden bliver benchmarket sideløbende med de forpligtende målsætninger.

VE-rejseholdet, der blev besluttet med klimaaftalen om grøn strøm og varme fra sommeren 2022, skal hjælpe kommunerne med at få projekterne færdigbehandlet. Rejseholdet bør derfor understøtte sagsbehandlingen og borgerinddragelsen i kommunerne med eksterne eksperter i godkendelsesprocesser for net, vedvarende energi mm.

4. Godt grønt købmandskab

Vedvarende energi kommer ikke kun klimaet til gavn. Flere vindmøller og solceller skaber også økonomisk værdi. Men der er behov for åbenhed og den rigtige regulering, hvis hele den samfundsmæssige værdi skal realiseres.

En regulering som understøtter, at private udviklere har incitament til at opstille og drive landvind- og solcellerparker og samtidig belønner de lokalområder, hvor der opsættes vedvarende energi. Derfor skal der ske fem ting, hvis vi skal etablere et bæredygtigt grønt købmandskab, hvor også lokalsamfundet får størst mulig værdi ud af vindmøllerne og solcellerne.

- For det første er der behov for, at reguleringen bliver mere transparent og stabil. Opstillere skal kunne være sikre på, hvilke vilkår de investerer under. Derfor skal krav til naboordninger mm. være transparente og stabile.
- For det andet skal det nuværende incitament til opstilling af vedvarende energi på landbrugsjord fastholdes. Derfor skal det sikres, at de nye ejendoms kategoriseringer, som udrulles i disse år, ikke fjerner landmænds incitament til opstilling af vedvarende energi på deres jord. Fremadrettet risikerer hele landbrugsejendommen, hvis der er tilstrækkelig meget VE opstillet at blive omkategoriseret til en erhvervs-ejendom og derfor beskattet som erhvervsjord i stedet for landbrugsjord, der har en lavere beskatning og vurdering. I dag er det alene den del af ejendommen, hvor der

står vedvarende energi, som beskattes og vurderes med den højere promille for erhvervsjord.

- For det tredje skal det sikres, at man lokalt i bl.a. kommunerne får en belønning for at sætte landvind og solceller op. De kommuner, som sætter nye landvindmølleparker og solcelleparker op, skal derfor kunne beholde en større del af skatteprovenuet fra parkerne selv. Den kommunale indtjening fra jordskatter og erhvervsbeskatning fra ny sol og vind bør blive friholdt fra den kommunale udligning. Det vil betyde, at de kommuner, der gør meget for at få mere vedvarende energi op, bliver belønnet direkte – til gavn for den fælles velfærd i kommunen.
- For det fjerde skal der indføres et byrdestop for udvikling af vedvarende energi. De seneste år er det blevet både dyrere og mere besværligt at udvikle og opstille vedvarende energi. Højere priser på udviklingen af landvindmølle- og solcelleparker, samt politiske signaler om større omkostninger for udviklere. Den tendens skal vendes. Det er derfor vigtigt at lempe administrative byrder og reducere omkostningerne for udviklere og operatører af vedvarende energi, så der samlet set ikke pålægges udviklerne og operatørerne nye omkostninger.
- For det femte skal vi understøtte, at vi får benyttet alle jorder, hvor det samfundsøkonomisk og klimamæssigt kan betale sig at opsætte VE-projekter. F.eks. skal vi sørge for, at der også opsættes VE på arealer, der er underlagt særlige dyrkningsmæssige restriktioner eller lavbundsarealer, der tages ud af drift som en del af den politiske ambition om at udtage 100.000 hektar lavbundslande. Her skal vi sikre synergiene og fremme, at der også opsættes VE på vådgjorte arealer samt understøtte, at redskaberne til udtagningen ikke i sig selv bliver en barriere for en multifunktionel anvendelse med etablering af solceller og vindmøller.

5. Net til tiden og til mere grøn strøm

Med den enorme udbygning af vedvarende energi kommer vi også til at se en markant udbygning og digitalisering af vores elnet – både på transmissions- og distributionsniveau. Men reguleringen bygger på fortidens fossile verden, og tager ikke højde for behovet for en markant øget udbygning af nettet sammenholdt med behovet for en stærk forbrugerbeskyttelse.

Det er vigtigt, at nye tiltag på tariffområdet sikrer omkostningseffektive tariffer, hurtig og tilstrækkelig netudbygning samt, at der er fuld gennemsigtighed i tariffannelsen. Samtidig skal det være muligt for netselskaberne at købe el til dækning af nettabet gennem en transparent PPA på markedsvilkår frem for at være bundet til at afregne via spotpris.

6. NEKST skal være et handlingsfællesskab

Det er positivt at regeringen vil accelerere udbygningen med grøn strøm, og i den forbindelse har nedsat NEKST. Det er derfor også afgørende, at NEKST både identificerer

barrierer, men også bidrager med hjælp, som kan ændre på bremsende procedurer og praksisser. Det kræver beslutningskompetence fra de deltagende myndigheder og aktører, men også en arbejdsgang, hvor der lægges op til handlinger. Det bør ses som den enhed, der kan hjælpe med at fjerne barrierer for vedvarende energi i et hastigt tempo og understøtte, at lovgivningen får hurtige sagsgange for nye projekter. Endvidere er det helt afgørende, at regeringen prioriterer at følge op på anbefalinger fra NEKST.

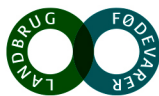
For at sætte turbo på opstillingen af vedvarende energi anbefaler alliancen, at der i regi af NEKST's arbejde implementeres fem turbo-tiltag, der kan iværksættes nu og her. Forslagene er:

- **Genbehandling af miljøvurdering skal ske hurtigt og effektivt**
Hvis et landbaseret VE-projekt skal genbehandles ift. et enkelt element i miljøvurderingen, bør det kun være den del, der giver anledning til genbehandlingen, der undersøges og vurderes. Enkeltelementer der skal revurderes i miljøvurderingen, må således ikke give anledning til, at hele miljøvurderingen starter forfra. Det spiller der tid, som vi ikke har.
- **Hurtig og klar miljøvurdering**
Udviklingen af vedvarende energi har de seneste år oplevet, at lokalplaner og miljøkonsekvensrapporter for VE-anlæg er blevet tilbagevist og forsinket i klagenævne, fordi de forskellige forvaltninger tolker reglerne forskelligt. På trods af at flere myndigheder mener, at reglerne er helt klare, så forsinkes processerne. Vi anbefaler derfor, at der udarbejdes en dybdegående vejledning og oversigt over best practices i et samarbejde mellem branchen, miljørådgivere, klagenævn og relevante myndigheder.
- **Afskaf kirkernes indsigelsesret**
De nuværende regler for den kirkelige indsigelsesret har et flertal glædeligt besluttet at indsnævre nu, men den afskaffes ikke helt. Det er en risikofaktor, som kan være med til at vindmølleprojekter opgives tidligt i processen, fordi der kan herske usikkerhed om, hvorvidt en given minister vil stille sig på kirkens side. Derfor bør kirkernes indsigelsesret hurtigst muligt afskaffes, så det ikke medfører unødigt indvirken på nye grønne energiprojekter.
- **Udvid ordningen for midlertidig nettilslutning af vedvarende energiprojekter**
På grund af elnettets udfordringer med at nettilslutte de mange grønne energiprojekter, som er på vej, er der brug for at tænke i nye måder at understøtte udbygningen af grøn energi anbefaler vi ordningen for midlertidig nettilslutning udvides. Det kan også være en trinvis tilslutning, hvor den vedvarende energi bliver tilsluttet hurtigere med en del af den ønskede kapacitet og derefter med den fulde kapacitet, når nettet er blevet udbygget. Vi bør udvide tiltaget til generelt at understøtte, nye grønne energianlæg kan kobles til det kollektive elforsyningsnet, så snart der er udstedt en byggetilladelse i den kommune, hvor anlægget foreslås bygget.

- **Afskaf vindmølleloftet:**

Forligskredsen besluttede med Energiaftalen 2018 at indføre et loft på antallet af landvindmøller i Danmark på 1.850 møller i 2030 med et ønske om, at antallet af landvindmøller i Danmark skal mere end halveres. Selvom forligskredsen med Klimaftalen 2020 besluttede at udskyde loftet fra 2030 til 2040, som følge af en opdateret levetidsforventning for ældre vindmøller, så fungerer måltallet stadig som en hæmsko for udbygning med landvindmøller. Kommunerne har nemlig fortsat mulighed for at henvise til loftet, når de afviser landvindmølleprojekter. Afvisningerne begrundes med, at de bidrager til at efterleve Folketingets ambitioner om, at antallet af vindmøller på land reduceres fra de omkring 4.200 i dag til 1.850 i 2040. Vindmølleloftet er en politisk målsætning, som tiden i den grad er løbet fra. Det blev aftalt i 2022, at der skulle kigges på en afskaffelse af vindmølleloftet i efteråret 2022, men intet er sket. Vi anbefaler at det afskaffes helt.

NRGI

Eurowind Energy™

**DANSK
ERHVERV**

NORLYS

Vestas®

andel

